

**Az EQAVET+ keretrendszerhez igazodó
intézményi szintű pályakövetési módszertan ***

Jóváhagyta: Gurbánné Papp Mária
főigazgató

*A dokumentum az EQAVET NRP fejlesztés projekt (2017-2019) keretében készült „AJÁNLÁS az intézményi szintű pályakövetés módszertanára az iskolai rendszerű szakképzésben” című segédanyag felhasználásával készült.

2019. október

TARTALOMJEGYZÉK

1. A pályakövetés célja, elvei
 - 1.1. A szakképzési pályakövetés európai uniós és hazai kontextusa
 - 1.2. A pályakövetés hazai jogszabályi környezete
 - 1.3. Az intézményi szintű pályakövetés módszertani ajánlásának célja
 - 1.4. Az intézményi szintű pályakövetési rendszer kialakításának elvei
2. Intézményi szintű rövid távú pályakövetés
 - 2.1. A felmérés célja
 - 2.2. A felmérés célcsoportja
 - 2.3. A felmérés tartalmi elemei – mire irányul?
 - 2.4. A felmérés folyamata
 - 2.5. Hogyan lehet hasznosítani az eredményeket?
 - 2.6. Mellékletek
 - 2.6.1. Intézményi rövid távú pályakövetési eljárásrend sablon
 - 2.6.2. Tanulói adatfelvételi ív
 - 2.6.3. Osztály/szakmai csoport pályakövetési összesítő táblázat
 - 2.6.4. Intézményi pályakövetési összesítő táblázat
 - 2.6.5. Összefoglaló
3. Intézményi szintű hosszú távú pályakövetés és munkaerő-piaci bevélszvizsgálat
 - 3.1. A felmérés célja
 - 3.2. A felmérés célcsoportja
 - 3.3. A felmérés tartalmi elemei
 - 3.4. A felmérés folyamata
 - 3.5. Hogyan lehet hasznosítani az eredményeket?
 - 3.6. Mellékletek
 - 3.6.1. Munkáltatói kérdőív
 - 3.6.2. Munkavállalói kérdőív

1. A pályakövetés célja, elvei

1.1. A szakképzési pályakövetés európai uniós és hazai kontextusa

Az EQAVET+ Keretrendszerhez (*European Quality Assurance Framework for Vocational Education and Training*, azaz az *Európai Szakképzési Minőségbiztosítási Referencia Keretrendszer*) igazodóan került kidolgozásra a pályakövetés intézményi megvalósítására vonatkozó módszertani ajánlás.

A szakképzésben végzettek pályájának, azaz a végzés utáni munkaerőpiaci helyzetének nyomon követése kulcsfontosságú a magas színvonalú és a munkaerőpiaci igények változására érzékeny szakképzés kialakításához. A pályakövetés azonban különböző szinteken (országos, regionális, intézményi), különböző módszerekkel végezhető, és így különböző célokat szolgálhat a végfelhasználók igényei szerint. Fontos információszerzési forrás lehet a munkaerőpiacról, ugyanakkor pedagógiai-fejlesztési, marketing, pályaorientációs és egyéb célokra is alkalmazható. A pályakövetés lehet tényleges követés, azaz rendszeres vagy legalábbis több alkalommal végzett felmérés/elemzés (longitudinális vizsgálat), ez azonban a gyakorlatban, főként intézményi szinten, nagyon ritka, mert idő-, munka- és adatigényes. Pályakövetésnek tekintjük az egyszeri pillanatfelvételeket is, melyek egy adott végzős csoport munkaerőpiaci helyzetét rögzítik, egy adott időpontban. Ha az egyszeri visszajelzések minden évben azonos időpontban történnek, e pillanatfelvételekből létrehozható egyfajta idősoros adatbázis, aminek alapján a mindenkori végzettek évfolyamainak helyzete követhető nyomon.¹

Az intézményi pályakövetés célja – az EQAVET Ajánlás értelmezésében – a végzettek foglalkoztathatóságának támogatása, a szakképzés változó munkaerőpiaci igényekhez való alkalmazkodásának javítása és a képzésnek a tanulók, így például a hátrányos helyzetű csoportok igényeihez való adaptálásának támogatása². E pályakövetés az intézményi minőségfejlesztéshez nyújt adatokat, információkat. Módszerét tekintve a végzés után egy adott időpontban végzett egyszeri, de rendszeresen (évente) megismételt felméréseket jelent, melynek során az iskolák egyrészt a végzettjeik munkaerőpiaci helyzetét mérik fel, másrészt a végzettek és az őket alkalmazó munkáltatók képzéssel való elégedettségét is értékelik. E pályakövetés tehát elsősorban a képzésből a munkába való átmenet felmérésére lehet alkalmas, melynek eredményei segíthetik az iskolákat a helyi munkaerőpiaci igényekhez jobban alkalmazkodó képzési kínálat és tartalom fejlesztésében, és így a végzettek foglalkoztathatóságának javításában, de az eredmények felhasználhatóak az iskola

¹ Hordósy, R.; Király, G.; Mártonfi, Gy. (2012). Intézményi és helyi pályakövetés a szakképzésben. *Új Pedagógiai Szemle* 2012/11-12. 113-151. http://folyoiratok.ofi.hu/sites/default/files/article_attachments/upsz_2012_11-12_09.pdf

² Az Európai Parlament és a Tanács Ajánlása a szakoktatás és szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretének létrehozásáról. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009H0708%2801%29>

pályaorientációs és marketing tevékenységeiben is. A pályakövetés intézményi szintű bevezetését ösztönzi ugyanakkor egy külső elvárás, miszerint a szakképző iskolák országos pedagógiai-szakmai ellenőrzése – és a hozzá kapcsolódó önértékelés – során alkalmazott eszközök az EQAVET Keretrendszerhez igazodnak.³

A szakképzésben végzettek pályakövetése kiemelt szakpolitikai célkitűzéssé vált az elmúlt évtizedben mind itthon, mind az Európai Unióban.

A szakképzés minőségének javítását célzó 2002-ben indult *Koppenhágai Folyamat* terén tett előrelépések legutóbbi értékelése, a *Rigai Következtetések* (2015) pályakövetésre vonatkozó ajánlásaiban és vállalásaiban⁴ a tagállamok képviselői az öt közép-távú (2015-2020) kiemelt feladat egyikeként határozták meg a tanulási kimeneteken alapuló „folyamatos információs és visszacsatolási hurkok” kialakítását a szakképzési minőségbiztosítási mechanizmusok továbbfejlesztése részeként.

A Rigai Következtetések hivatkozik az európai uniós szakképzési minőségbiztosítási és minőségfejlesztési rendszerek fejlesztésének támogatását célzó 2009. évi *EQAVET Ajánlásra*, mellyel összhangban kell e minőségbiztosításra és pályakövetésre vonatkozó fejlesztéseket megvalósítani. A Keretrendszer tíz *minőségindikátort* is meghatároz, amelyek a szakképzés eredményességének mérésére szolgálhatnak rendszer szinten; egy részük pedig intézményi szinten is alkalmazható: akár egy „eszköztár”.⁵ A tíz indikátor közül két kimenet-mutató kapcsolódik közvetlenül a végzettek pályakövetéséhez, melyek mind rendszer, mind intézményi szinten értelmezhetőek.

A téma egyértelmű felértékelődését mutatja a jelenlegi európai uniós szakpolitikában a közelmúltban elfogadott *Tanácsi Ajánlás a végzettek pályakövetéséről* (2017). A *Tanácsi Ajánlás* kiindulópontja, hogy a végzettek foglalkoztathatósága sok tagállamban jelent problémát, e problémák okainak megértéséhez és megoldásához pedig elengedhetetlen a végzettek szakmai pályafutásáról szóló jó minőségű információk gyűjtése.

1.2. A pályakövetés hazai jogszabályi környezete

A szakképzésben végzettek pályakövetését célzó *országos szintű rendszer* kidolgozása már a 2000-es évek második felében megindult (a 2005. évi *Szakképzés-fejlesztési stratégia* alapján eredetileg a *közoktatási törvény 2007. évi módosítása* rendelte ezt el az iskolai rendszerű

³ 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról. 152. § (2) és 193. § (27). <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1200020.EMM&celpara=>

⁴ *Riga Conclusions* (2016). Declaration of the Ministers in charge of vocational education and training of EU Member States, Candidate Countries, European Economic Area Countries.

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

⁵ EQAVET PLA on Indicator 5 Background paper, 2016, 2.

szakképzésre vonatkozóan), azonban e rendszer máig nem került bevezetésre. Jelenleg a 2011 decemberében elfogadott *szakképzési törvény* 86. paragrafusa rendelkezik az iskolai rendszerű szakképzésben végzettek pályakövetésével kapcsolatos kötelezettségekről a végzettek, a szakképző iskolák és a végzetteket alkalmazó munkáltatók tekintetében.

A *szakképzési törvény* 2015. évi módosítása a fentiek mellett a létező országos adminisztratív adatbázisok egyéni szintű összekapcsolását is elrendeli az országos pályakövetési rendszer működtetése érdekében.

A pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv a 319/2014. (XII.13.) *kormányrendelet* értelmében a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH).

A szakképzési törvény nem rendelkezik az intézmények alapján folytatható *intézményi szintű pályakövetésről*, azonban a *nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról* szóló 20/2012. (VIII.31.) *EMMI rendelet* 152. § (2) és 193. § (27) bekezdései alapján az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés során a szakképző iskolákban alkalmazandó ellenőrzési eszközöket az Oktatási Hivatal az EQAVET ajánlásait figyelembe véve dolgozza ki, melyek alkalmazása a 2018/2019-es tanévtől kötelező.

Az EQAVET+ Keretrendszer alapján a szakképző iskolák számára átdolgozott tanfelügyeleti és önértékelési kézikönyvek értékelési követelményrendszere elvárja az intézményi pályakövetési gyakorlat működtetését, valamint az EQAVET 5. és 6. indikátorok alapján folytatott adatgyűjtést és az adatok intézményfejlesztési folyamatba történő visszacsatolását.

1.3. Az intézményi szintű pályakövetés módszertani ajánlásának célja

Az EQAVET+ Keretrendszer követelményként határozza meg a végzettek pályakövetését, azzal a szándékkal, hogy rendszer és intézményi szinten is adatokat kapjanak a szakképzés eredményességéről, munkaerőpiaci hasznosulásáról. Majd az adatok elemzése alapján, a partnerek bevonásával elhatározott intézkedésekkel érik el a szakképzés minőségének fejlesztését.

Az intézmény átfogó önértékelésére 5 évente egyszer kerül sor, azonban az elemzéshez az adatokat az éves önértékelési tervben feltüntetett módon rendszeresen gyűjteni kell.

A pályakövetés részeként a végzett tanulókon kívül az iskolai rendszerű szakképzést folytató intézmények munkaerőpiaci partnereinek, a gyakorlati képzést folytató gazdálkodóknak a véleményfelmérésére is sor kerül. Így a pályakövetés tartalmazza a végzett tanulók munkaerőpiaci helyzetének felmérését, valamint a szakképzés során végzett felkészítés

eredményességéről, a munkavállalók és a munkáltatók ezzel kapcsolatos elégedettségéről is ad információt.

Az önértékelés részeként végzett pályakövetést követően az intézmény felülvizsgálja tevékenységét, az intézmény vezetője az intézmény fejlesztésére intézkedési tervet készít és fogadtat el. Az intézkedési tervek végrehajtását és eredményességét a következő önértékelések és tanfelügyeleti ellenőrzések során mérik vissza és értékelik. A megvalósult fejlesztések a szakképzési szolgáltatás minőségének folyamatos javítását szolgálják.

Az EQAVET+ Keretrendszer *tíz minőségindikátorából* a pályakövetéshez kapcsolódó indikátorok:

- a 4. „*A szakképzési programokat elvégzők aránya*” indikátor a szakképzési programokat sikeresen elvégzők számáról, arányáról ad információt, bemenő adatot a pályakövetési vizsgálatához.

Az adott szakképző intézményben a sikeresen végzett tanulók aránya a szakképzésben részt vett tanulók számához viszonyítva, meghatározott időpontban a képzés elvégzése után, a program típusa és az egyéni kritériumok szerint.

- az 5. „*A szakképzési programok résztvevőinek elhelyezkedési aránya*” indikátor a szakképzésben végzettek munkaerő-piaci helyzetéről nyújt információkat.

A munkaerőpiacon sikeresen elhelyezkedett iskolai rendszerű szakképzésben részt vett tanulók aránya a sikeresen végzett tanulók számához viszonyítva meghatározott időpontban (6-12-24-36 hónappal) a vizsga után adott szakképzést folytató intézményben.

a) A szakképzésben részt vett tanulók közül a foglalkoztatottak aránya meghatározott időpontban a képzés elvégzése után, a program típusa és az egyéni kritériumok szerint.

b) A továbbtanulók aránya az adott szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók számához viszonyítva, meghatározott időpontban a képzés elvégzése után, a program típusa és az egyéni kritériumok szerint;

- a 6. „*A megszerzett képesség hasznosítása a munkahelyen*” indikátor a szakképzésben végzettek foglalkozását, valamint a végzetteknek és a munkaadóknak a képzés során megszerzett képességekkel/kompetenciákkal való elégedettségének mértékét vizsgálja.

a.) Az iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezők közül a végzettségének megfelelő munkakörben dolgozók százalékos aránya.

b1.) Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett munkavállalók százalékos elégedettsége azzal, hogy a felkészítésük megfelel a jelenlegi foglalkozásuknak.

b2.) Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett tanulókat foglalkoztató munkáltatók százalékos elégedettsége a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók felkészítésével, a munkavégzéshez szükséges kompetenciáikkal.

b3.) Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett tanulókat foglalkoztató munkáltatók százalékos elégedettsége a munkavállalók általános munkavállalói kompetenciáival.

Összefoglalva, az iskolai rendszerű szakképzésben alkalmazható intézményi pályakövetés módszertanának kidolgozása azt szolgálja, hogy

- a szakképzést folytató intézmények minőségfejlesztésének egyik területe így egységes elvek mentén valósulhat meg,
- az intézményi önértékelés részeként a pályakövetés EQAVET+ követelményeknek megfelelően valósuljon meg, és a pályakövetéshez kapcsolódó minőségi indikátorok (5. és 6. indikátor) meghatározásra és alkalmazásra kerüljenek,
- az intézmények saját pályakövetési szabályainak kialakításához kapjanak eljárási, módszertani segítséget,
- az intézményekben fejlődjön a minőségfejlesztési kultúra azáltal, hogy a módszertan követi a minőségbiztosítás általános elveit, az EQAVET minőségbiztosítási ciklust.

1.4. Az intézményi szintű pályakövetési rendszer kialakításának elvei

Az EQAVET Ajánlás alapján a pályakövetés intézményi módszertanának kidolgozása az alábbi **elvek** mentén történik:

- ✓ Az önértékelés részeként végzett pályakövetést követően a nyert adatok alapul szolgáljanak ahhoz, hogy az intézmény felülvizsgálja és javítsa tevékenységét.
- ✓ Ehhez az intézmény vezetője az intézmény fejlesztésére megalapozott intézkedési tervet tudjon készíteni. A megvalósult fejlesztések a szakképzési szolgáltatás minőségének folyamatos javítását szolgálják.
- ✓ Az intézményi pályakövetés módszertani ajánlása az EQAVET+ Keretrendszer célkitűzéseit és elvárásait, valamint a pályakövetésre vonatkozó európai uniós szakpolitikai ajánlásokat vegye figyelembe.

- ✓ A pályakövetés eredményeinek felhasználása legyen hatással a képzési szerkezet/kínálat helyi tervezésére, a képzések tantervi fejlesztésére, illetve a pályaorientációra, és az intézményi marketingre.
- ✓ A pályakövetés során személyes adatok kezelésére kerül sor, ezért szükséges a személyes adatok védelméről szóló jogszabályok előírásainak alkalmazása.

A fenti elvek figyelembe vételével az iskolai pályakövetési rendszert egy **kétszintű eljárásra** építve alakítjuk ki:

- Az intézményi szintű **rövid távú pályakövetést** hat hónappal a képzés sikeres befejezését követően, minden tanévben az osztályfőnökök közreműködésével végezzük el. A felmérés segítségével valamennyi végzett tanuló bevonásával meghatározható a képzést sikeresen befejezők, a továbbtanulók, a foglalkoztatottak, és a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatottak aránya.

- Az intézményi szintű **munkaerőpiaci bevételezés vizsgálatot** 5 évenként, az intézményi önértékelés részeként, az önértékelési csoport bevonásával, mintavételezés alapján végezzük el. Ennek keretében a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezők munkaerőpiaci státuszát, helyzetét vizsgáljuk. A felmérés során az intézményi szakképzéssel kapcsolatos elégedettség felmérésére is sor kerül. A szakképesítésüknek megfelelő munkakörben elhelyezkedett munkavállalók és munkáltatóik körében készített kérdőíves felmérés, interjúk segítségével az intézmények adatokhoz jutnak arról, hogy a szakmai felkészítés mennyire felel meg a munkaerőpiaci elvárásoknak.

Az évente végzett rövid távú pályakövetés a munkaerőpiaci bevételezés vizsgálattal együtt alapot ad az öt évenként esedékes intézményi önértékelés elvégzéséhez. Ennek eredményeképpen fejlesztési irányok, intézkedési tervek fogalmazhatók meg.

Ezzel együtt az adott iskolai rendszerű szakképzés munkaerő-piaci hasznosulásának, illetve a munkaerő-piaci igények mérése is megvalósulhat annak érdekében, hogy a szakképzés érzékenyebben reagáljon a változó munkaerő-piaci igényekre.

2. Intézményi szintű rövid távú pályakövetés

2.1. A felmérés célja:

A pályakövetési rendszer az első szakmai végzettséget megszerzett fiatalok pályakövetésére szolgál. Az első szakképzettség megszerezhető középszinten szakgimnáziumban, szakközépiskolákban és szakiskolákban (HÍD program).

Az intézményi szintű rövid távú pályakövetéssel az intézmények 6 hónappal a végzést követően adatokat gyűjtenek a szakképesítésüket sikeresen befejezők munkaerőpiaci helyzetéről. A foglalkoztatottak között vizsgálják általában az elhelyezkedést, a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatást, a hazai és a külföldi munkavállalást. A továbbtanulók esetében a szakirányú, valamint a közép- és felsőfokú tanulmányokról is gyűjtenek adatokat.

A felmérést minden tanévben a végzősök tanulmányai befejezését követő 6 hónap elteltével ajánlott elvégezni. A felmérés eredményei alapjául szolgálnak az intézményi minőségfejlesztésnek.

Az érintett EQAVET indikátorok meghatározása:

- ✓ A képzés befejezését követő 6 hónappal az adott szakképző intézményben a sikeresen végzett tanulók aránya a szakképzésben részt vett tanulók számához viszonyítva. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) **(EQAVET 4. intézményi indikátor, az 5. intézményi indikátor bemeneti adata)**
- ✓ A képzés befejezését követő 6 hónappal az adott szakképző intézményben a szakképzésben sikeresen végzett tanulók számához viszonyítva a foglalkoztatottak száma. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) **(5. intézményi indikátor)**
- ✓ A képzés befejezését követő 6 hónappal az adott szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók számához viszonyítva a továbbtanulók száma. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) **(5. intézményi indikátor kiegészítő adata)**
- ✓ A képzés befejezését követő 6 hónappal az adott szakképző intézményben a szakképzést sikeresen befejezők közül végzettségének megfelelő munkakörben dolgozók százalékos aránya. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) **(6/a intézményi indikátor)**

A fenti EQAVET indikátorok intézményi szinten történő meghatározásán túl további intézményi indikátorok is meghatározhatók, pl. a szakirányban/nem szakirányban továbbtanuló végzett tanulók aránya, valamint országon belüli, illetve nemzetközi munkavállalói mobilitással kapcsolatos mutatók.

2.2. A felmérés célcsoportja:

Az előző tanévben tanulmányaikat befejező, szakiskolában az első rész-szakképesítést, valamint szakközépiskolában az első szakképesítést megszerzők és szakgimnáziumban sikeres ágazati érettségit, illetve sikeres szakképzettséget szerző tanulók.

2.3. A felmérés tartalmi elemei:

Az adott intézményben szakképzésben részt vett tanulók adatközlése kiterjed egyrészt a sikeres szakmai vizsga teljesítésére, a munkaerő-piaci helyzetükre, azaz arra, hogy munkába álltak-e, illetve tanulmányokat folytatnak-e vagy sem. A vizsgálat tárgya továbbá, hogy a megszerzett szakmájukban vagy egyéb szakmában dolgoznak-e, illetve munkahelyük Magyarországon vagy külföldön van-e, vagy önfoglalkoztatóként vállalkozást létesítettek-e.

A vizsgálat arra is kiterjed, hogy amennyiben a tanuló a felmérés időpontjában nem rendelkezik munkahellyel, ennek mi az oka (pl. nem talált munkahelyet, vagy egészségügyi, családi illetve egyéb okok miatt). Továbbtanulás választása esetén a magasabb szintű végzettség elérése vagy második szakma megszerzése a cél (szakmacsoporton belül vagy kívül).

A felmérés során meghatározásra kerülő EQAVET indikátorok:

- ✓ Az adott szakképző intézményben a sikeresen végzett tanulók aránya a szakképzésben részt vett tanulók számához viszonyítva. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (EQAVET 4. intézményi indikátor, az 5. intézményi indikátor bemeneti adata)

A sikeresen végzettek arányának számítási módja:

A szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók számát el kell osztani a szakképző intézményben szakképzésben részt vett végzős tanulók számával, majd szorozni 100-al.

képlettel:

$$N_{\text{sikeresen végzettek}}(\%) = \frac{\text{a szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók száma}}{\text{a szakképző intézményben szakképzésben részt vett végzős tanulók száma}} * 100$$

A továbbtanulók arányának számítási módja:

- ✓ A továbbtanulók aránya az adott szakképző intézményben a sikeresen végzett tanulók számához viszonyítva a képzés elvégzése után egy meghatározott időpontban. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (5. intézményi indikátor)

képlettel:

$$N_{\text{továbbtanulók}}(\%) = \frac{\text{továbbtanulók száma}}{\text{a szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók száma}} * 100$$

- ✓ Az adott szakképző intézményben a szakképzésben sikeresen végzett tanulók számához viszonyítva a foglalkoztatottak száma a képzés elvégzése után egy meghatározott időpontban. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (5. intézményi indikátor)

Elhelyezkedési mutató számításának módja:

A szakképző intézményben végzett és a munkaerő-piacon foglalkoztatott tanulók munkavállalók számát el kell osztani a szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók számával, majd szorozni 100-al.

képlettel:

$$N_{\text{elhelyezkedés}}(\%) = \frac{\text{az intézményben sikeresen végzett és foglalkoztatott elhelyezkedett tanulók száma}}{\text{az intézményben sikeresen végzett tanulók száma}} * 100$$

- ✓ Az adott szakképző intézményben a szakképzést sikeresen befejezők közül a képzés elvégzése után egy meghatározott időpontban végzettségének megfelelő munkakörben foglalkoztatottak százalékos aránya. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/a intézményi indikátor)

Szakképzettségi elhelyezkedési mutató számításának módja:

A szakképző intézményben végzett és a munkaerőpiacon a végzettségének megfelelő munkakörben foglalkoztatott tanulók/munkavállalók számát el kell osztani a szakképző intézményben sikeresen végzett tanulók számával, majd szorozni 100-al.

képlettel:

$$N_{\text{szakképzettségi elh.}}(\%) = \frac{\text{végzettségüknek megfelelő munkakörben elhelyezkedett tanulók száma}}{\text{az intézményben sikeresen végzett tanulók száma}} * 100$$

A pályakövetési felmérés megmutatja tehát, hogy

- ✓ a képzésben résztvevők a megelőző tanév szakmai vizsgaidőszakában milyen arányban voltak képesek sikeresen megszerezni a szakképesítésüket,
- ✓ az adott képzés mennyire alkalmas a munkaerőpiacon való elhelyezkedésre,
- ✓ az adott képzés mennyire alkalmas a továbbtanulásra való felkészítésre,
- ✓ a sikeresen végzett tanulók milyen arányban tudnak tanult szakmájukban elhelyezkedni.

2.4. A felmérés folyamata:

Az intézményi rövid távú pályakövetés céljából végzett felmérés folyamatát az EQAVET minőségbiztosítási ciklus (PDCA) lépései mentén mutatjuk be:

Tervezés:

Az intézményi szintű rövid távú pályakövetés adott tanévre vonatkozó feladatainak, időpontjainak áttekintése, megtervezése, munkatervbe történő rögzítése az intézmény vezetőjének a feladata minden tanév megkezdése előtt. A nevelőtestület a tanév előkészítő értekezletén a munkaterv részeként fogadja el a rövid távú pályakövetés megtervezését, amely tartalmazza a feladatokat, felelősöket, határidőket.

Végrehajtás:

Felmérést végzők:

Az előző tanév végzős tanulóinak osztályfőnökei.

Felmérés folyamata:

Az igazgató tájékoztató értekezletet hív össze, ahol a rövid távú pályakövetésben érintettek információkat kapnak az aktuális feladatokról.

Legkésőbb az ágazati érettségi és a szakmai vizsga befejezésekor az osztályfőnökök összegyűjtik a végzett tanulók elérhetőségeit (a lehető legtöbb, a tanulók által használt elérhetőségi adatot begyűjtve, pl. e-mail, telefon, közösségi média). Az osztályfőnökök tájékoztatják a tanulókat, hogy fél éven belül a begyűjtött információs csatornák valamelyikén pályakövetési céllal adatok közzétételére kéri fel őket, és felhívják a figyelmüket arra, hogy az adatszolgáltatással segíteni tudják az intézmény fejlesztését. Fontos, hogy az intézményben rendelkezzenek a tanulók adatkezelési nyilatkozatával, amelyben hozzájárulásukat adják a pályakövetéssel kapcsolatos adatok kezeléséhez, feldolgozásához, tárolásához is, összhangban az intézmény adatkezelési szabályzatával. Ezt követően az osztályfőnök a 2.6.2. számú

mellékletben található táblázatot – Tanulói adatfelvételi ívet – feltölti a végzett tanulók adataival, ezzel előkészíti a rövid távú pályakövetési felmérést.

A munkatervben rögzített időpontban (javasolt időszak az adott tanév november-december) az osztályfőnökök a korábban összegyűjtött elérhetőségi csatornák valamelyikét használva (közösségi média, okostelefon alkalmazások: Skype, Viber, Whats up, Messenger, telefon, illetve személyes találkozás útján) begyűjtik azokat az információkat, amelyekkel az osztály/szakmai csoport pályakövetési összesítő táblázatot (2.6.3. számú melléklet) fel tudják tölteni adatokkal.

A felmérést végző osztályfőnökök az adatokkal feltöltött osztály/szakmai csoport összesítő táblázatot a munkatervben meghatározott időpontig átadják az önértékelési csoport vezetőjének (javasolt időpont decemberben az utolsó tanítási nap).

Az önértékelési csoport az osztály/szakmai csoport összesítő táblázatok alapján elkészíti az intézményi összesítő táblázatot (2.6.4. számú melléklet).

Elemzés:

Az osztály/szakmai csoport összesítő táblázatok adatainak összegzése és elemzése az igazgató irányításával az önértékelési munkacsoportban történik (2.6.5. melléklet). Az összesítést követően az elemzés részeként célszerű grafikonokat készíteni az eredmények szemléletesebbé tétele érdekében. A belső partnerek (pl. tanárok, szülők, tanulók) és a külső partnerek (pl. kamara, jelentősebb számú tanuló képzésében résztvevő vállalkozás) képviselőinek bevonása célszerű a folyamatba. Az elemzés eredménye megvitatásra kerül nevelőtestületi körben az első félév értékelésekor.

A rövidtávú pályakövetés összefoglaló eredményei az intézmény döntése alapján kerülnek publikálásra az intézményi információs felületeken.

Felülvizsgálat/fejlesztés:

Az eredmények alapján – szükség esetén – beavatkozási, fejlesztési lehetőség adódik a szakképzés minőségi javítása érdekében. Célszerű meghatározni a fejlesztendő területeket, azokhoz fejlesztési célokat rendelni és intézkedési terveket készíteni a kompetens fejlesztő munkacsoportok által.

A felülvizsgálat magára az intézményi szintű rövid távú pályakövetés folyamatára is vonatkozhat. Az igazgató irányításával az önértékelési munkacsoport összegyűjti és értékeli a rövid távú pályakövetési eljárás során szerzett tapasztalatokat, és szükség esetén elvégzi annak felülvizsgálatát április 15-ig, majd javaslatot tesz a módosításra. A nevelőtestület legkésőbb a tanév végi értékelő értekezletig megvitatja, majd elfogadja a változtatásokat. Ezt a beavatkozást a következő tanévi munkaterv készítésekor figyelembe kell venni.

2.5. Hogyan lehet hasznosítani az eredményeket?

A pályakövetés eredményeit az intézményben felhasználhatják a képzési szerkezet/kínálat helyi tervezésére, a képzések tantervi fejlesztésére. Az eredményeket az intézmények felhasználhatják továbbá a marketing, illetve a beiskolázási tevékenységükben (nyílt napok, szülői értekezletek, pályaválasztási börze, ismertető általános iskolákban, szakmai bemutatók) is.

A tanulók pályájának alakulása mellett a vizsgák sikerességéről (ezen belül a szakképzési programokat sikeresen elvégzők arányáról) is képet kapunk. Ha valamely szakma esetén nagyarányú sikertelenség tapasztalható, meg kell vizsgálni ennek okát, és meg kell tenni a szükséges intézkedéseket.

A felmérés eredményei a szakmaválasztás előtt álló tanulóknak, és szüleiknek is információt szolgáltatnak a szakképesítés megszerzése után adódó lehetőségekről, elhelyezkedési esélyekről.

Az EQAVET+ Keretrendszerrel összhangban kialakított intézményi szintű pályakövetés (tagintézmény és centrum szinten egyaránt)

- megmutatja, hogy az adott képzés mennyire alkalmas a munkaerő-piacon való elhelyezkedésre,
- adatot szolgáltat a képzés hatékonyságáról és minőségéről, vagyis arról, hogy a sikeresen végzett tanulók milyen arányban tudnak a munkaerő-piacon elhelyezkedni,
- megmutatja az egyes szakképzést folytató intézmények közötti esetleges eltéréseket, a különböző oktatási-képzési módszertanok eredményességét,
- hozzájárul az oktatás-képzés fejlesztési irányainak a kijelöléséhez.

Fogalommagyarázat:

- szakképző intézményben sikeresen végző tanulók száma: minden tavaszi, valamint őszi vizsgaidőszakban sikeres ágazati érettségit vagy szakmai vizsgát tett tanuló.
- szakképző intézményben szakképzésben részt vevő végzős tanulók száma: a szakközépiskola 11. évfolyamán, a szakgimnázium 12. évfolyamán, valamint a szakképző évfolyam végzős évfolyamán tanulók.
- továbbtanulók száma: minden olyan tanuló, aki tovább tanul (szakközépiskola, szakgimnázium, felsőfokú tanulmányok).
- az intézményben sikeresen végzett és elhelyezkedett tanulók száma: a sikeresen végzettek közül azon tanulók száma, akik a felmérés időpontjában bármilyen területen, bármilyen jogviszonyban elhelyezkedtek (közfoglalkoztatott, közalkalmazott, alkalmazott, vállalkozó stb.).
- a végzettségüknek megfelelő munkakörben elhelyezkedett tanulók száma: a végzettségének megfelelő munkakörben dolgozók.

2.6.1. SZÁMÚ MELLÉKLET: INTÉZMÉNYI RÖVID TÁVÚ PÁLYAKÖVETÉSI
ELJÁRÁSREND SABLON

A folyamat neve:	Az intézményi rövid távú pályakövetés folyamatának szabályozása
A folyamat célja(i):	
Elvárt eredmény:	
Felhasznált fontosabb indikátorok:	
Felelősség – hatáskör – folyamatgazda:	

Srsz.	Tevékenység	Felelős	Közreműködő	Módszer	Határidő/ időtartam	Bemenő (felhasznált) dokumentum	Keletkező dokumentum	Ellenőrzés, értékelés (elvárt eredmény)
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								

2.6.4. SZÁMÚ MELLÉKLET: INTÉZMÉNYI PÁLYAKÖVETÉSI ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

Pályakövetés a 20xx/20xx. tanévben szakmai végzettséget szerzett tanulók vonatkozásában																						
Intézmény/Tagintézmény neve:																						
Osztály jel.	Szakmai igazgató megnevezése	Szakképzettségi szerzett tanulók száma (B)	Tanul a intézményben/ tagintézményben		Más köznevelési intézményben/ tagintézményben tanul		Felsőoktatásban tanul		Dolgozik		Nem dolgozik		Külföldön dolgozik		Leggyakoribb online-vevőcsatornák: (telefont, skype, Viber, Facebook, LinkedIn, online kérdőív-OK, egyéb...)							
			érettségi írásbeli	szakmai	érettségi írásbeli	szakmai	szakirány	nem szakirány	szakmájában	nem a szakmájában	egészségügyi, csatlakozók, egyéb	szakmájában	nem a szakmájában	Nincs info								
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!
																0	0	#ZERŐOSZTÓ!		0	#ZERŐOSZTÓ!	#ZERŐOSZTÓ!

3. Intézményi szintű hosszú távú pályakövetés és munkaerőpiaci bevalás vizsgálat

3.1. A felmérés célja:

Az intézményi szintű munkaerőpiaci bevalásvizsgálat (a továbbiakban bevalásvizsgálat) célja, hogy

1. felmérje és értékelje, hogy a megszerzett képességek hogyan hasznosulnak a munkahelyen, azaz visszajelzést, információt szolgáltatson a szakképzésben végzett felkészítés eredményességéről.
2. felmérje az iskolai rendszerű szakképzést folytató intézmények munkaerőpiaci partnereinek, az intézményben végzett tanulókat foglalkoztató munkaadók/munkáltatók és a munkavállalók ezzel kapcsolatos véleményét és elégedettségét.

Az önértékelés részeként végzett munkaerőpiaci bevalásvizsgálatot követően az intézmény felülvizsgálja tevékenységét, az intézmény vezetője az intézmény fejlesztésére intézkedési tervet készít és fogadtat el. Az önértékelés intézkedési tervek végrehajtását és eredményességét a következő önértékelések és tanfelügyeleti ellenőrzések során mérik vissza és értékelik. A megvalósult fejlesztések a szakképzési szolgáltatás minőségének folyamatos javítását szolgálják.

A munkaerőpiaci bevalásvizsgálattal érintett EQAVET indikátorok meghatározása:

Az intézményi szintű munkaerő-piaci bevalás vizsgálat kiinduló adatokat kapunk a képzés tartalma, a képzési folyamat megfelelőségéről, ugyanakkor az adatokból az EQAVET 6/b1., 6/b2. és 6/b3. intézményi indikátor meghatározását is elvégezhetjük. A felmérés mintavétel alapján történik a végzettségnek megfelelő szakterületen elhelyezkedett munkavállalók és munkáltatóik körében, 5 évenként, az intézményi önértékelés keretén belül. Az érintett indikátorok meghatározása:

- ✓ A felmérésbe bevont, az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményt korábban sikeresen befejezett munkavállalók százalékos elégedettsége azzal, hogy a felkészítésük megfelel a jelenlegi foglalkozásuknak. (Összesen, ágazonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/b1. intézményi indikátor)
- ✓ Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést korábban sikeresen befejezett tanulókat foglalkoztató, a felmérésbe bevont munkáltatók százalékos elégedettsége a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatott

munkavállalók felkészítésével, a munkavégzéshez szükséges kompetenciáikkal. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/b2. intézményi indikátor)

- ✓ Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést korábban sikeresen befejezett tanulókat foglalkoztató, a felmérésbe bevont munkáltatók százalékos elégedettsége a munkavállalók általános munkavállalói kompetenciáival. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/b3. intézményi indikátor)

Az adott iskolai rendszerű szakképzés munkaerőpiaci hasznosulása, illetve a munkaerőpiaci igények kielégítése eredményességének további adatai is összegyűjthetők. Például vizsgálható:

- a megszerzett képességek hasznosítása a munkahelyen az iskolai rendszerű szakképzésben végzettek esetén,
- a szakképzésben nyújtott ismeretek korszerűsége,
- a szakképzés alkalmazkodó képessége a munkaerőpiac változó igényeihez.

3.2. A felmérés célcsoportja

Az intézményi szintű rövid távú pályakövetés során használt kérdőív segítségével beazonosítható, hogy kik helyezkedtek el a végzettségüknek megfelelő szakmában. Az intézményi szintű munkaerőpiaci bevalásvizsgálat egyik fókuszában ezen munkavállalók állnak, közülük is azok, akik a vizsgálat időpontja előtt 12, 24, illetve 36 hónappal végeztek az intézményben. Szintén a hivatkozott kérdőívből állapítható meg, hogy mely magyar munkáltatók foglalkoztatják a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben a korábban sikeresen végzett tanulókat. A foglalkoztató cégek munkáltatói jogkörű vezetőit, vagy az általa kijelölt személyeket tekinthetjük az Intézményi szintű munkaerőpiaci bevalásvizsgálat másik célcsoportjának.

A felmérés személyes, illetve telefonos megkereséssel történik és a lebonyolításhoz biztosítható erőforrások korlátozottsága miatt nem a teljes célcsoport kerül vizsgálat alá, hanem annak csak egy része. Javasolt minden szakmában 3-5 sikeres adatfelvétel a végzett tanulók köréből. A mintába kijelölt cégeknél dolgozó, korábban sikeresen végzett tanulók bevonása egyszerűsítheti a felmérést. Célszerű azon cégeket bevonni a felmérésbe, amelyek a végzett tanulók közül legtöbbet foglalkoztatják.

3.3. A felmérés tartalmi elemei:

Az adott intézményben a felmérésbe bevont munkavállalók és munkáltatók adatközlése kiterjed a szakképzés során fejlesztett munkavállalói és szakmai kompetenciákra, a szakképzés tartalmára vonatkozó elégedettségükre. A vizsgálat tárgya továbbá, hogy milyen igényeik, fejlesztési javaslataik vannak az intézmény szakképzésének fejlesztésével kapcsolatban.

A felmérés tartalma nem irányul az elégedettség, vagy elégedetlenség okának pontos feltárására. Amennyiben a felmérés kiértékelése során arra a következtetésre jutnak, hogy beavatkozás szükséges, akkor további vizsgálatok (pl. ok-elemzés) szükségesek a célzott intézkedések meghatározásához.

A felmérés során meghatározható EQAVET indikátorok:

- a) A felmérésbe bevont, az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményt 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett munkavállalók százalékos elégedettsége azzal, hogy a felkészítésük megfelel a jelenlegi foglalkozásuknak. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/b1 intézményi indikátor)

Az iskolai rendszerű szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett munkavállalók százalékos elégedettségének átlagos értéke, amely megmutatja, hogy mennyire elégedettek a képzés során megszerzett ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, azoknak a munkafeladatok elvégzéséhez kapcsolódó megfelelésével.

- b) Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett tanulókat foglalkoztató, a felmérésbe bevont munkáltatók százalékos elégedettsége a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók felkészítésével, a munkavégzéshez szükséges kompetenciáikkal. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/b2 intézményi indikátor)

Az iskolai rendszerű szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók százalékos elégedettségének átlagos értéke, amely megmutatja, hogy mennyire elégedettek az iskolai rendszerű szakképzést sikeresen befejezett, a szakképesítésüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók felkészítésével, a munkavégzéshez szükséges kompetenciáikkal.

- c) Az adott iskolai rendszerű szakképzést folytató intézményben a szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett tanulókat foglalkoztató, a felmérésbe bevont munkáltatók százalékos elégedettsége a munkavállalók általános munkavállalói kompetenciáival. (Összesen, ágazatonként, szakképesítésenként, nemenként) (6/b3 intézményi indikátor)

Az iskolai rendszerű szakképzést 12-36 hónappal korábban sikeresen befejezett munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók százalékos elégedtségének átlagos értéke, amely megmutatja, hogy mennyire elégedettek az iskolai rendszerű szakképzést sikeresen befejezett munkavállalók általános munkavállalói kompetenciáival.

3.4. A felmérés folyamata (PDCA):

Tervezés:

Az intézményi munkaerőpiaci bevélszvizsgálatot be kell illeszteni a tantestület által jóváhagyandó intézményi 5 éves önértékelési programba. Mivel az intézményi önértékelési ciklus öt tanévet fog át és az egyes pedagógusok önértékelése ötévenként egyszer történik meg, ezért a tanévek tekintetében célszerű az egyenletes leterheltséget szem előtt tartva a nevelőtestület kb. 20-20 %-ánál elvégezni az önértékelést. A vezetői önértékelésre a vezetői megbízást követő 2. és 4. évben kerül sor a vonatkozó szabályozás alapján. Az átfogó intézményi önértékelés pedig az 5. tanévben történik meg. Célszerűnek látszik a bevélszvizsgálatot az intézményi önértékelési ciklus 3. tanévére beilleszteni az önértékelési folyamatba. Ezzel oldható az egyes tanévekre jutó, egymásra halmozódó feladat, illetve a felmérés eredményei felhasználhatók az átfogó önértékelés során. Az 5 éves önértékelési program elkészítéséért és a tantestület elő terjesztéséért az intézmény vezetője a felelős.

Az ötéves önértékelési ciklus 3. tanévben elkészített éves önértékelési tervnek tartalmaznia kell tehát a bevélszvizsgálattal kapcsolatos teendőket, felelősöket, határidőket. Az éves önértékelési terv elkészítéséért az intézmény vezetője a felelős, elfogadásának javasolt időpontja az augusztusi tanév előkészítő értekezlet.

A bevélszvizsgálat elvégzéséhez évente tervezetten el kell végezni az intézményi rövid távú pályakövetést, hogy a korábban begyűjtött adatokból kigyűjthetők legyenek azok a munkavállalók, akik a végzettségüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatottak és munkáltatóik.

Végrehajtás:

A bevéálásvizsgálat az 5 éves önértékelési ciklus meghatározott (3.) tanévében tájékoztató értekezlettel kezdődik, amelyet az intézmény vezetője hív össze. Az értekezleten az önértékelési munkacsoport vezetője informálja a felmérésben való közreműködésre felkért munkatársakat az aktuális feladatokról, határidőkről és a felmérés módszertanáról. Javasolt időpont: adott tanév január.

Felmérést végzők: Az intézmények gyakorlati oktatásvezetői és/vagy az intézményvezető által ezzel a feladattal megbízott személy(ek).

Az önértékelési munkacsoport tagjai a rövid távú pályakövetések begyűjtött adataiból kigyűjtik azokat a munkavállalókat, akik a végzettségüknek megfelelő munkakörben foglalkoztatottak és munkáltatóikat és a fenti elvek szerint meghatározzák a bevéálásvizsgálat mintáját. Javasolt időpont az adott tanév február eleje.

A felmérést végzők megkeresik a felmérés mintájába bevont gazdálkodó szervezeteket (munkáltatók, vagy az általa kijelölt személy) és munkavállalókat, hogy a melléklet szerinti kérdőívre adott válaszokat összegyűjtsék. Javasolt időpont: adott tanév február-március hónapja.

Felmérés módszere: A felmérést végzők felkeresik a mintába bevont munkáltatókat. Az előzetesen elektronikus úton megküldött *Munkáltatói és munkavállalói kérdőív* alapján interjúkat készítenek a munkáltatóval, vagy az általa megbízott képviselővel, illetve az érintett munkavállalókkal. A személyes találkozás lehetőséget nyújt a kérdőív pontosan értelmezett kitöltésére. Ezen látogatáskor kerülhet sor arra, hogy a megkérdezettek megfogalmazhassák igényeiket, fejlesztési javaslatukat is a szakképző intézmény tevékenységének fejlesztésével kapcsolatban. A javasolt munkáltatói és munkavállalói kérdőívek a 3.6.1. és 3.6.2. számú mellékletekben találhatók.

Elemzés:

A kitöltött bevéálásvizsgálat kérdőívek rendszerezését, összegzését és elemzését a gyakorlati oktatásvezető (vagy az intézményvezető által megbízott személy) irányításával az önértékelési munkacsoport végzi. E mellett az elemzésnek ki kell terjednie a vonatkozó EQAVET

indikátorokra és mindazon szempontokra, melyeket az intézmény a maga számára meghatározott. Javasolt időpont: adott tanév április-június.

A bevélasvizsgálat eredményét és a javasolt intézkedéseket az intézményvezető, vagy az általa felkért személy a tantestület elé terjeszti megvitatásra és jóváhagyásra. Javasolt időpont a tanév értékelő, vagy a következő tanév előkészítő értekezletén (az adott tanév június vagy augusztus). A bevélasvizsgálat összefoglaló eredményei az intézményi döntés alapján kerülnek publikálásra az intézményi információs felületeken.

A intézményi munkaerőpiaci bevélasvizsgálat eredménye beépül az 5 évente esedékes átfogó intézményi önértékelésbe.

Felülvizsgálat/fejlesztés:

A bevélasvizsgálati eredmények alapján – szükség esetén – további vizsgálatokra, elemzésekre kerülhet sor. A folyamat lezárásaként a szakképzés minőségi javítása érdekében beavatkozási, fejlesztési feladatok meghatározása célszerű. Az intézmény vezetése az eredmények alapján meghatározza az erősségeket, a fejlesztendő területeket, azokhoz fejlesztési célokat rendel és intézkedési tervet készít. Ha pénzügyi kihatása is van az intézkedési tervnek (pl. továbbképzés, eszközbeszerzés stb.), abban az esetben a fenntartói jóváhagyás beszerzése is szükséges.

A felülvizsgálat a bevélasvizsgálat folyamatára, módszerére is vonatkozhat. Az igazgató irányításával az önértékelési munkacsoport összegyűjti és értékeli a bevélasvizsgálati folyamat során szerzett tapasztalatokat, és szükség esetén elvégzi annak felülvizsgálatát és szükség szerint javaslatot tesz a módosításra. A nevelőtestület a bevélasvizsgálat eredményeit értékelő értekezletén megvitatja, majd elfogadja a javasolt változtatásokat.

3.5. Hogyan lehet az eredményeket hasznosítani?

Az eredmények alapján – szükség esetén – korrigálni lehet az iskola nevelési-oktatási stratégiáját: a pedagógiai programot, a gazdálkodó szervezetekkel történő kapcsolattartást szabályozó szervezeti és működési szabályzatot.

Az intézményi szintű munkaerőpiaci bevélasvizsgálat eredményeként láthatóvá válik, hogy az adott intézményben 12-36 hónappal korábban, sikeresen végzett tanulók milyen mértékben tartják úgy, hogy a felkészítésük megfelel a jelenlegi foglalkozásuknak. Arra is adatot szolgáltat

a felmérés, hogy a munkáltatók milyen mértékben elégedettek az adott iskolai rendszerű szakképző intézményben végzettek felkészítésével, általános munkavállalói és az adott munkahelyen zajló munkavégzéshez szükséges kompetenciáikkal. Amennyiben az eredmények azt mutatják, hogy szükséges intézkedéseket hozni az intézményi szakképzés fejlesztésére, akkor pontosabban fel kell tárni a lehetséges beavatkozási területeket. Szükség esetén a gazdálkodó szervezetekkel együttműködve.

A bevélsvizsgálat eredményei az átfogó intézményi önértékelés részeként is hasznosítandók. Természetesen a felmérés eredményei alapján a szükséges intézkedésekkel nem kell megvárni az átfogó intézményi önértékelés évét. A szükséges beavatkozásokat célszerű közvetlenül a bevélsvizsgálat befejezése után megtenni.

A bevélsvizsgálat eredményei:

- visszajelzést adnak az iskola szakmai képzési tartalmának megfelelőségéről, s ezen belül külön lehet választani az egyes szakmacsoportokat, szakmákat, ágazatokat, pontosan megmutatva az erősségeket és gyengeségeket,
- az intézmény számára adatot szolgáltatnak a képzés hatékonyságáról és minőségéről, s amennyiben az elvárt határérték (3-as érték / 60% vagy az) alatti az elégedettségi mutató, akkor mindenképpen intézkedési terv készítése szükséges az eredményesség javítása érdekében,
- megmutatják az iskolai (eszköz)fejlesztés szükségességét,
- elősegítik, hogy a szakképzés érzékenyebben reagáljon a változó munkaerőpiaci igényekre,
- az intézményi eredményeket összegzők számára (pl. szakképzési centrum, fenntartó, kamara, minisztérium stb.) megmutatja a szakképzést folytató intézmények közötti esetleges eltéréseket, a különböző oktatási módszertanok eredményességét, mellyel hozzájárul az oktatásfejlesztési irányok kijelöléséhez (pl. OKJ, SZVK-k, központi programok, kerettantervek felülvizsgálata),
- segítik a jó gyakorlatok beazonosítását és megosztását,
- megmutatják a továbbképzések szervezésének szükségességét iskolában, gyakorlati helyen és munkahelyeken egyaránt.

3.6.1. számú melléklet:

Munkáltatói kérdőív

Szakképző iskolában végzettek foglalkoztató munkáltatók számára

1) Kérem, adja meg a munkáltató szervezet nevét és pontos címét!

1.1. Név:

1.2. Cím: _ _ _ _ , (település),

2) Kérem, adja meg az elérhetőségeit! (telefon, e-mail)

2.1. Telefon: _ _ _ / _ _ _ _ - _ _ _ _

2.2. E-mail: _____@_____

3) Kérem, adja meg az iskolarendszerű szakképzésben végzettek vonatkozásán az alábbi adatokat! Az adatsor másolással bővíthető!

3.1. 12 hónapja végzettek esetében

3.1.1. Munkavállaló neve:

3.1.2. Szakmája:

3.1.3. Munkaköre:

3.1.5. Milyen iskolatípusban végzett a munkavállaló?

SZAKKÖZÉPISKOLA / SZAKGIMNÁZIUM / SZAKISKOLA

3.2. 24 hónapja végzettek esetében

3.2.1. Munkavállaló neve:

3.2.2. Szakmája:

3.2.3. Munkaköre:

3.2.5. Milyen iskolatípusban végzett a munkavállaló?

SZAKKÖZÉPISKOLA / SZAKGIMNÁZIUM / SZAKISKOLA

3.3. 36 hónapja végzettek esetében

3.3.1. Munkavállaló neve:

3.3.2. Szakmája:

3.3.3. Munkaköre:

3.3.5. Milyen iskolatípusban végzett a munkavállaló?

SZAKKÖZÉPISKOLA / SZAKGIMNÁZIUM / SZAKISKOLA

4) Kérem, állítson fel fontossági sorrendet, hogy az alábbi készségek, tulajdonságok közül melyiket várja el leginkább a munkavállalóktól?

- ___ *pontos munkakezdés*
- ___ *problémamegoldó képesség*
- ___ *együttműködésre való készség*
- ___ *alkalmazkodó készség*
- ___ *kreativitás, innováció*
- ___ *digitális kompetencia*
- ___ *vezetői készség*
- ___ *egyéb:* _____

5) A következő kijelentésekkel mennyire ért vagy nem ért egyet? Kérem, jelölje a megfelelő választ X-szel a táblázatban!

	teljes mértékben elégedett %				↔		egyáltalán nem elégedett %		Nem tudja megítélni
	100	80	60	40	20	0			
a) A kérdező szakképző iskola megfelelően készíti fel a tanulókat, a munkavégzéshez szükséges kompetenciákkal elégedettek.	100	80	60	40	20	0			
b) A kérdező szakképző iskolában végzetek rendelkeznek a munkavégzéshez szükséges általános munkavállalói kompetenciákkal.	100	80	60	40	20	0			
c) A kérdező szakképző iskola olyan elméleti tudást ad, melyek hasznosak a munkahelyen.	100	80	60	40	20	0			
d) A kérdező szakképző iskolában rendelkezésre állnak a képzéshez szükséges eszközök (gépek, anyagok stb.)	100	80	60	40	20	0			
e) A szakképzésben oktató tanárok lelkiismeretesen próbálták felkészíteni a tanulókat, mostani munkavállalóikat.	100	80	60	40	20	0			
f) A szakképző iskolákban az eddiginél magasabb óraszámú szakmai elméleti képzésre lenne szükség.	100	80	60	40	20	0			
g) A szakképző iskolákban az eddiginél magasabb óraszámú szakmai gyakorlati képzésre lenne szükség.	100	80	60	40	20	0			
h) Az iskolarendszerben szerzett szakma önmagában nem elegendő, szükség van mellette vállalati képzésre is.	100	80	60	40	20	0			

6) Szeretnénk megismerni a véleményét, ha az Ön cége foglalkozik tanulók szakmai gyakorlati képzésével a duális képzés keretein belül. Kérem, jelölje a megfelelő választ X-szel a táblázatban!

	teljes mértékben elégedett %				↔		egyáltalán nem elégedett %		Nem tudja megítélni
	100	80	60	40	20	0			
a) A gyakorlati képzőhelyen korszerű eszközökkel és gépekkel dolgoznak a tanulók.	100	80	60	40	20	0			
b) A képzőhelyen a szakképzési törvényben foglaltakon túl kiváló szakemberek segítik a tanulók felkészülését.	100	80	60	40	20	0			
c) A képzőhelyen megtanultakat manapság is jól tudja használni munkakörében.	100	80	60	40	20	0			
d) Képzőhelyként szívesen felvállalná a tanulók szakmunkás-vizsgálója gyakorlati vizsgarészének lebonyolítását.	100	80	60	40	20	0			

3.6.2. számú melléklet:

Munkavállalói kérdőív
Szakképző iskolánkban végzett munkavállalók számára

1) Kérem, adja meg a munkáltató szervezet nevét és pontos címét!

1.1. Név:

1.2. Cím: _ _ _ , (település),

1.3. Iskolai szakképzettségének megnevezése:

1.4. Melyik évben szerezte meg végzettségét? _ _ _ _ _

2) Kérem, adja meg az elérhetőségeit! (telefon, e-mail)

2.1. Telefon: _ _ _ / _ _ _ _ - _ _ _ _ _

2.2. E-mail: _____@_____

3) Kérem, állítson fel fontossági sorrendet, hogy az alábbi készségek, tulajdonságok közül melyiket várják el munkahelyén leginkább Öntől, mint munkavállalótól?

- __ *pontos munkakezdés*
- __ *problémamegoldó képesség*
- __ *együtműködésre való készség*
- __ *alkalmazkodó készség*
- __ *kreativitás, innováció*
- __ *digitális kompetencia*
- __ *vezetői készség*
- __ *egyéb:* _____

4) Szeretnénk megismerni iskolánkban végzettként véleményét is az alábbi állításokat illetően. Kérem, jelölje a megfelelő választ X-szel a táblázatban!

	teljes mértékben elégedett %				←→			egyáltalán nem elégedett %		Nem tudja megítélni
	100	80	60	40	20	0				
a) Úgy érzem, hogy az iskolában szerzett elméleti felkészítem megfelel jelenlegi foglalkozásom elvárásainak.	100	80	60	40	20	0				
b) Úgy érzem, hogy az iskolában szerzett gyakorlati felkészítem megfelel jelenlegi foglalkozásom elvárásainak.	100	80	60	40	20	0				
c) Úgy érzem, hogy egykori gyakorlati helyem felkészítése megfelel jelenlegi foglalkozásom elvárásainak.	100	80	60	40	20	0				

